

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 326

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 11 aprilie 2025

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 1 din 20 ianuarie 2025 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii)	2–14
ACTE ALE PARTIDELOR POLITICE PUBLICATE ÎN TEMEIUL LEGII NR. 334/2006 PRIVIND FINANȚAREA ACTIVITĂȚII PARTIDELOR POLITICE ȘI A CAMPANIILOR ELECTORALE	
Asociația Macedonenilor din România	15

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 1

din 20 ianuarie 2025

Dosar nr. 1.127/1/2024

Corina-Alina Corbu	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Eleni Cristina Marcu	— președintele delegat al Secției penale
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Adina Oana Surdu	— președintele Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Rodica Aida Popa	— judecător la Secția penală
Francisca Maria Vasile	— judecător la Secția penală
Ana Hermina Iancu	— judecător la Secția penală
Constantin Epure	— judecător la Secția penală
Andrei Claudiu Rus	— judecător la Secția penală
Alin Sorin Nicolescu	— judecător la Secția penală
Elena Barbu	— judecător la Secția penală
Gheorghe Valentin Chitidean	— judecător la Secția penală
Adriana Ispas	— judecător la Secția penală
Valerica Voica	— judecător la Secția penală
Luminița Criștiu-Ninu	— judecător la Secția penală
Lia Savonea	— judecător la Secția penală
Adrian Glugă	— judecător la Secția penală
Isabella Tocan	— judecător la Secția penală
Irina Alexandra Boldea	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Glodeanu	— judecător la Secția I civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Mihaela Mîneran	— judecător la Secția a II-a civilă
Alina Nicoleta Ghica-Velescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Iulia Craiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Pe rol se află soluționarea recursului în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, înregistrat la Înalta Curte de Casație și Justiție cu nr. 1.127/1/2024, prin care s-a solicitat să se statueze dacă, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 174 și ale art. 154 alin. (2) din Codul penal, prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor unice prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, în ipoteza în care sunt realizate, la date diferite, mai multe modalități normative ale elementului material, se înțelege data comiterii primei modalități normative sau data comiterii ultimei modalități normative/ultimului act de executare al ultimei modalități.

2. Completul competent să judece recursul în interesul legii este constituit conform prevederilor art. 473 alin. (1) din Codul de procedură penală și ale art. 30 alin. (1) coroborat cu art. 31 alin. (3) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin

Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu modificările și completările ulterioare.

3. Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

4. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Ecaterina Nicoleta Eucarie, procuror în cadrul Secției judiciare, Serviciul judiciar penal.

5. La ședința de judecată participă magistratul-asistent Florin Nicușor Mihalache, desemnat conform art. 32 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu modificările și completările ulterioare.

6. După prezentarea referatului cauzei, constatând că în cauză nu sunt cereri de formulat sau excepții de invocat, președintele completului, doamna judecător Corina-Alina Corbu, a acordat cuvântul reprezentantului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

7. Doamna procuror Ecaterina Nicoleta Eucarie a învederat că recursul în interesul legii a fost promovat ca urmare a constatării unei practici neunitare vizând interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 174 și ale art. 154 alin. (2) din Codul penal, în ceea ce privește data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale, în cazul infracțiunilor unice prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, în ipoteza în care activitatea infracțională are o desfășurare în timp, fiind realizate, la date diferite, mai multe modalități normative ale elementului material.

8. De asemenea, a învederat că în cuprinsul sesizării au fost prezentate cele două orientări conturate în practica instanțelor judecătorești, fiind atașate hotărâri judecătorești prin care problema de drept a primit dezlegări diferite, context în care a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile legale.

9. Reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, doamna procuror Ecaterina Nicoleta Eucarie, a învederat că punctul de vedere al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este în sensul că, în interpretarea și aplicarea unitară a art. 174 și a art. 154 alin. (2) din Codul penal, prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor unice prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, în ipoteza în care sunt realizate, la date diferite, mai multe modalități normative ale elementului material, se înțelege data comiterii ultimei modalități normative/ultimului act de executare al ultimei modalități.

10. În susținerea acestui punct de vedere a învederat că, în cazul infracțiunilor de corupție realizate prin mai multe modalități normative, finalizarea conduitei infracționale nu poate avea decât sensul finalizării de către autor a tuturor acțiunilor realizate care își găsesc corespondent în elementul material. Modalitățile alternative ale acestor infracțiuni reprezintă trepte succesive, forme distincte, dar legate între ele, în realizarea aceluiași scop.

11. Infracțiunile de corupție incriminează conduite infracționale ce corespund fazelor unei infracțiuni, respectiv faza actelor preparatorii, faza punerii în executare a hotărârii infracționale și faza executării, într-un proces execuțional unic, conceput astfel de la bun început, și nu reprezintă o simplă reiterare a acțiunii în realizarea aceleiași rezoluții infracționale.

12. Datorită legăturii naturale care le unește, săvârșirea, chiar la intervale de timp diferite, a două sau mai multor modalități din conținuturile alternative ale infracțiunilor de corupție, dă naștere unei unități naturale de infracțiune. Această legătură naturală este explicată prin aceea că unele dintre modalitățile alternative prevăzute în conținutul infracțiunii reprezintă în realitate formele imperfecte (acte pregătitoare sau tentativă) ale infracțiunii fapt consumat, forme pe care legiuitorul a înțeles să le sancționeze, datorită gravității acestor fapte, ca fiind acte de executare.

13. Prin includerea actelor pregătitoare în sfera faptului consumat legiuitorul a urmărit extinderea paletei de conduite infracționale, în considerarea caracterului deosebit de grav al infracțiunilor de corupție, nicidecum o restrângere a conduitelor cu relevanță penală în cazul infracțiunilor de corupție.

14. Semnificația juridică a momentului consumării infracțiunilor de corupție de la realizarea primei modalități normative este aceea că orice activitate ulterioară acestui moment, ca de exemplu refuzul primirii folosului necuvenit sau restituirea acestuia, nu are nicio influență cu privire la existența infracțiunii, indiferent dacă nu se intervine pe lângă funcționar.

15. Prelungirea în timp a actelor de executare specifice elementului material al acestor infracțiuni dincolo de momentul consumării presupune existența și a unui moment al finalizării activității infracționale, similar momentului epuizării, incident în cazul infracțiunilor continue sau continuate.

16. De acest ultim moment se leagă multiple alte instituții de drept, respectiv instituția grațierii, concursul de legi penale în timp, participația penală, incidența regimului aplicabil faptelor comise de minori, locul săvârșirii faptei, dar și data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale.

17. Prescripția răspunderii penale este o cauză de stingere a răspunderii penale, iar calculul termenului de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data comiterii infracțiunii, adică de la data la care a luat sfârșit activitatea infracțională.

18. O interpretare contrară, în situația în care pentru prima modalitate alternativă a infracțiunii a intervenit prescripția răspunderii penale, ar conduce, pe de o parte, la imposibilitatea tragerii la răspundere penală a autorului infracțiunii pentru modalitățile alternative ale infracțiunii săvârșite ulterior, iar, pe de altă parte, la imposibilitatea tragerii la răspundere penală a eventualelor complici la modalitățile alternative ale infracțiunii săvârșite ulterior.

19. Președintele completului, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, reținându-se, dosarul în pronunțare.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Obiectul și titularul sesizării

20. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 1.236/372/III-5/2023, ca urmare a constatării unei practici judiciare neunitare la nivelul instanțelor naționale, în temeiul dispozițiilor art. 471 din Codul de

procedură penală, a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, vizând următoarea problemă de drept: „**în interpretarea și aplicarea unitară a art. 174 și a art. 154 alin. (2) din Codul penal, prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor unice prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, în ipoteza în care sunt realizate, la date diferite, mai multe modalități normative ale elementului material, se înțelege data comiterii primei modalități normative sau data comiterii ultimei modalități normative/ultimului act de executare al ultimei modalități**”.

II. Dispoziții legale relevante în lămurirea problemei de drept

21. Codul penal

Art. 174 — Săvârșirea unei infracțiuni

Prin săvârșirea unei infracțiuni sau comiterea unei infracțiuni se înțelege săvârșirea oricăreia dintre faptele pe care legea le pedepsește ca infracțiune consumată sau ca tentativă, precum și participarea la comiterea acestora în calitate de coautor, instigator sau complice.

Art. 154 — Termenele de prescripție a răspunderii penale

(1) Termenele de prescripție a răspunderii penale sunt:

a) 15 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 20 de ani;

b) 10 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, dar care nu depășește 20 de ani;

c) 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;

d) 5 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 5 ani;

e) 3 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii care nu depășește un an sau amenda.

(2) Termenele prevăzute în prezentul articol încep să curgă de la data săvârșirii infracțiunii. În cazul infracțiunilor continue termenul curge de la data încetării acțiunii sau inacțiunii, în cazul infracțiunilor continuate, de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni, iar în cazul infracțiunilor de obicei, de la data săvârșirii ultimului act.

(3) În cazul infracțiunilor progresive, termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvârșirii acțiunii sau inacțiunii și se calculează în raport cu pedeapsa corespunzătoare rezultatului definitiv produs.

(4) În cazul infracțiunilor de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile și al infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale, altele decât cele prevăzute la art. 153 alin. (2) lit. c), precum și al infracțiunii de pornografie infantilă, săvârșite față de un minor, termenul de prescripție începe să curgă de la data la care acesta a devenit major. Dacă minorul a decedat înainte de împlinirea majoratului, termenul de prescripție începe să curgă de la data decesului.

Art. 289 — Luarea de mită

(1) Fapta funcționarului public care, direct ori indirect, pentru sine sau pentru altul, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică ori de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.

(2) *Fapta prevăzută în alin. (1), săvârșită de una dintre persoanele prevăzute în art. 175 alin. (2), constituie infracțiune numai când este comisă în legătură cu neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii unui act privitor la îndatoririle sale legale sau în legătură cu efectuarea unui act contrar acestor îndatoriri.*

(3) *Banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.*

Art. 290 — Darea de mită

(1) *Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în condițiile arătate în art. 289, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.*

(2) *Fapta prevăzută în alin. (1) nu constituie infracțiune atunci când mituitorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita.*

(3) *Mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.*

(4) *Banii, valorile sau orice alte bunuri date se restituie persoanei care le-a dat, dacă acestea au fost date în cazul prevăzut în alin. (2) sau date după denunțul prevăzut în alin. (3).*

(5) *Banii, valorile sau orice alte bunuri oferite sau date sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.*

Art. 291 — Traficul de influență

(1) *Pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.*

(2) *Banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.*

Art. 292 — Cumpărarea de influență

(1) *Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, pentru sine sau pentru altul, direct ori indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public, pentru a-l determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.*

(2) *Făptuitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.*

(3) *Banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat, dacă au fost date după denunțul prevăzut în alin. (2).*

(4) *Banii, valorile sau orice alte bunuri date sau oferite sunt supuse confiscării, iar dacă acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.*

III. Examenul jurisprudenței naționale

22. Examenul jurisprudenței actuale în materie a evidențiat că nu există un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 174 și ale art. 154 alin. (2) din Codul penal, prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale, în cazul infracțiunilor unice prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, în ipoteza în care activitatea infracțională are o desfășurare în timp prin aceea că sunt realizate, la date diferite, mai multe modalități normative ale elementului material.

23. *Într-o primă orientare jurisprudențială, unele instanțe, interpretând dispozițiile art. 174 și ale art. 154 alin. (2) din Codul penal, au considerat că data săvârșirii infracțiunilor unice prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, comise prin realizarea la date diferite a mai multor modalități alternative ale elementului material și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale, este data realizării primei modalități alternative.*

24. *Argumentul care stă la baza acestei orientări este că data de la care se consideră săvârșită o infracțiune este data de la care fapta dobândește relevanță penală, respectiv momentul consumării.*

25. *Infracțiunile prevăzute de art. 289-292 din Codul penal sunt infracțiuni cu consumare anticipată, instantanee și de pericol abstract.*

26. *În acest caz, momentul consumării este cel în care infracțiunea s-a produs în configurația sa tipică, respectiv momentul în care s-a produs starea de pericol abstract cerut de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în forma sa tip, și anume momentul realizării primei modalități alternative.*

27. *Jurisprudența identificată privește o primă categorie de hotărâri în care se invocă explicit prescripția răspunderii penale pentru infracțiunile deduse judecății, instanțele analizând data săvârșirii infracțiunilor de corupție din această perspectivă (anexa nr. 1) și o a doua categorie de hotărâri în care este analizată data săvârșirii acestor infracțiuni din perspectiva altor instituții de drept decât prescripția răspunderii penale, de exemplu: încadrarea juridică sau concursul de legi în timp (anexa nr. 2).*

28. *Ceea ce este comun ambelor categorii de hotărâri este, în esență, faptul că instanțele au considerat că realizarea, după momentul consumării infracțiunii, a altor conduite ce reprezintă acțiuni specifice unor modalități alternative ale elementului material nu are nicio relevanță penală.*

29. *În cadrul acestei orientări, într-o abordare, se consideră că infracțiunea comisă prin realizarea la date diferite a mai multor modalități alternative ale elementului material este o infracțiune specifică unității naturale colective, care reunește toate modalitățile alternative efectiv comise.*

30. *Întrucât infracțiunea s-a consumat în momentul realizării primei modalități alternative, continuarea activității infracționale prin realizarea unei alte modalități alternative (deși reținută ca parte a unității naturale colective) nu are nicio influență nici asupra existenței infracțiunii și nici cu privire la calculul termenului de prescripție a răspunderii penale.*

31. *Într-o altă abordare, se consideră că infracțiunea este una simplă, realizată printr-o singură conduită, o singură acțiune, specifică primei modalități alternative a elementului material comise, nu o unitate naturală colectivă. Astfel, actele materiale ulterioare momentului realizării primei modalități a elementului material (de exemplu, primirea mitei la o dată ulterioară datei pretinderii în cazul infracțiunii de luare de mită) reprezintă o simplă punere în executare a convenției dintre inculpați, fără a fi privită ca o altă modalitate normativă a elementului material și fără a avea relevanță penală.*

32. *Această primă orientare jurisprudențială se regăsește în hotărâri pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție și de curțile de apel București, Craiova și Suceava (anexa nr. 1 și anexa nr. 2).*

33. *În cea de-a doua orientare jurisprudențială, instanțele, în interpretarea dispozițiilor art. 174 și ale art. 154 alin. (2) din Codul penal, au considerat că data săvârșirii infracțiunilor unice prevăzute de art. 289-292 din Codul penal este data realizării ultimei modalități alternative sau, respectiv, data realizării ultimului act de executare din mai multe, care, reunite, caracterizează o singură modalitate alternativă (de exemplu, data primirii mitei după ce inițial fusese acceptată promisiunea*

sau data primirii ultimei tranșe din suma de bani ce reprezintă mita), aceasta fiind și data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale.

34. Și în cazul acestei orientări, jurisprudența identificată privește o primă categorie de hotărâri în care se invocă explicit prescripția răspunderii penale pentru infracțiunile deduse judecătii, instanțele analizând data săvârșirii infracțiunilor de corupție din această perspectivă (anexa nr. 3), și o a doua categorie de hotărâri în care este analizată data săvârșirii acestor infracțiuni din perspectiva altor instituții de drept decât prescripția răspunderii penale, de exemplu: încadrarea juridică sau concursul de legi în timp (anexa nr. 4).

35. Ceea ce este comun ambelor categorii de hotărâri este că instanțele au considerat că acele conduite, realizate ulterior momentului consumării infracțiunii, prezintă relevanță penală, sunt valorificate în cadrul unității de infracțiune, fie că este o unitate naturală de infracțiune, fie că este o unitate legală de infracțiune sub forma infracțiunii continuate, și reprezintă data săvârșirii infracțiunii și momentul de debut al termenului prescripției răspunderii penale.

36. În cadrul acestei orientări, într-o primă abordare, s-a reținut că o astfel de infracțiune ce presupune comiterea la intervale de timp a mai multor modalități alternative ale elementului material, între care există o legătură obiectivă și subiectivă și care reprezintă etape diferite de realizare a unei activități ilicite unice, este comisă sub forma unității naturale colective de infracțiune.

37. Constituind o formă a unității naturale de infracțiune, dar care are o desfășurare în timp, infracțiunea are un moment al consumării, marcat de realizarea primei modalități alternative, și un moment al epuizării, reprezentat de ultima modalitate alternativă sau ultimul act de executare al unei pluralități de astfel de acte, care alcătuiesc împreună ultima modalitate alternativă, ce reprezintă, totodată, și data săvârșirii infracțiunii unice.

38. Negarea acestei caracteristici a unității naturale colective de a avea o desfășurare în timp ar însemna ca atunci când activitatea ilicită cunoaște o succesiune de acte subsumate unei infracțiuni unice, de natură a agrava răspunderea penală, contribuțiile ulterioare actului inițial să fie plasate în afara sferei de aplicare a legii penale și, prin aceasta, să devină lipsite de consecințe juridice, în pofida indisolubilei lor legături cu activitatea originară ce a marcat momentul consumativ al infracțiunii.

39. Într-o a doua abordare s-a reținut că o astfel de infracțiune este comisă în formă continuată, fiind, astfel, o formă a unității legale de infracțiune cu consecința aplicării dispozițiilor art. 154 alin. (2) din Codul penal, care prevăd că data săvârșirii infracțiunii continuate este data săvârșirii ultimei acțiuni sau infracțiuni.

40. Această orientare jurisprudențială se regăsește în hotărâri pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție și de curțile de apel Bacău, București, Craiova și Cluj (anexa nr. 3 și anexa nr. 4).

IV. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

IV.1. 41. **Din perspectiva deciziilor obligatorii, menite să asigure unificarea practicii judiciare**, au fost identificate:

— *Decizia de îndrumare nr. 1 din 20 iunie 1987 a Plenului Tribunalului Suprem*, în care s-a precizat, în esență, că, pentru stabilirea datei săvârșirii faptei, ca dată de la care începe să curgă termenul de prescripție, este valabil același reper, atât în cazul infracțiunilor continue și continuate, cât și în cazul infracțiunilor ce se comit instantaneu, de regulă printr-un singur act de executare, și anume „data executării acțiunii ce constituie latura lor obiectivă, termenul de prescripție urmând a se socoti de la această dată”;

— *Decizia nr. 5 din 11 februarie 2019, pronunțată de Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 334 din 2 mai 2019*, prin care s-a stabilit că prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă implică producerea unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp se înțelege momentul apariției primei pagube ori al obținerii primului folos necuvenit;

— *Decizia nr. 16 din 8 iunie 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală*, prin care s-a stabilit că: Acțiunile enumerate în cuprinsul art. 29 alin. (1) lit. a), b) și c) din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, republicată, cu modificările ulterioare, respectiv schimbarea sau transferul, ascunderea ori disimularea, dobândirea, deținerea sau folosirea sunt modalități alternative ale elementului material al infracțiunii unice de spălare a banilor.

În considerentele acestei decizii s-a reținut că acțiunile ce reprezintă *verbum regens* al infracțiunii de spălare a banilor reprezintă modalități normative alternative ale elementului material, astfel că realizarea oricărei modalități va conduce la consumarea infracțiunii.

De asemenea, s-a mai reținut că, dacă infracțiunea de spălare de bani s-a produs prin realizarea mai multor modalități ale elementului material, aparținând unor variante distincte, acest aspect va fi valorificat în încadrarea juridică, prin reținerea tuturor acestor variante. Ca atare, realizarea mai multor acțiuni ce reprezintă elementul material al infracțiunii de spălare de bani, în realizarea aceleiași rezoluții infracționale, nu afectează unitatea infracțională.

IV.2. 42. În ceea ce privește **deciziile de speță**, în urma examenului de jurisprudență efectuat la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost identificate o serie de hotărâri care prezintă relevanță pentru problema de drept analizată, ale căror considerente conturează mai multe orientări jurisprudențiale, respectiv:

— *Decizia penală nr. 604 din 8 decembrie 2003, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul de 9 judecători*, în considerentele căreia s-a reținut că purtarea unor discuții repetate cu mai multe persoane aflate împreună, urmate de primirea unor foloase de la acestea în același timp și loc, nu atribuie faptei semnificația unei infracțiuni continuate de trafic de influență, caracterizată prin săvârșirea repetată a unor acțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni, ci constituie o unitate naturală de infracțiune; această unitate nu este incompatibilă cu existența unei pluralități de acte materiale, cu condiția ca acestea, considerate în ansamblul lor, prin legătura firească dintre ele, să alcătuiască o singură acțiune în vederea aceluiași rezultat;

— *Decizia penală nr. 1.894 din 18 martie 2005, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală*, prin care s-a reținut că, ori de câte ori între activitățile incriminate, ca modalități distincte de săvârșire a aceleiași infracțiuni, există o legătură naturală, în sensul că săvârșirea uneia este urmarea firească a celeilalte, fiecare în parte reprezentând trepte deosebite de înlăptuire a aceleiași finalități, comiterea succesivă a acelor activități realizează o unitate naturală de infracțiune, în cadrul căreia activitățile subsecvente fac corp comun cu cele care le precedă. Or, este evident că pe parcursul săvârșirii luării de mită, pretinderea de bani sau alte foloase, precum și acceptarea sau nerespingerea promisiunii unor foloase nu reprezintă decât momente intermediare, ce își găsesc împlinirea

și rațiunea de a fi în acțiunea finală (de primire a unor sume de bani sau foloase) care constituie ultima modalitate alternativă de săvârșire a infracțiunii;

— *Decizia penală nr. 1.758 din 4 mai 2010, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală*, prin care s-a reținut că „infracțiunea de trafic de influență s-a realizat, prin una din modalitățile sale alternative, în momentul pretinderii folosului; acțiunile ulterioare, constând în primirea eșalonată a folosului, deși multiple, constituie, împreună cu acțiunea de pretindere, care le precedă, o unitate infracțională naturală, ceea ce înseamnă că existența și pluralitatea lor sunt nerelevante pentru ca fapta să fie o infracțiune continuată așa cum susține parchetul”;

— *Decizia penală nr. 152/RC din 9 aprilie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală*, prin care s-a reținut că, deși infracțiunea de luare de mită reținută în sarcina inculpatului A. s-a consumat la data actului inițial, de pretindere a unui procent de 10% din valoarea contractului ce urma a fi încheiat (dată la care s-a realizat elementul material al luării de mită în modalitatea normativă a „pretinderii”), actele subsecvente, reținute definitiv prin decizia recurată și concretizate în primirea, în mai multe rânduri, a unei părți a folosului necuvenit pretins, se circumscriu în mod natural laturii obiective a aceleiași infracțiuni. Aceste acte ulterioare se află în strânsă legătură, obiectiv și subiectiv, cu acțiunea inițială de pretindere, săvârșirea ultimului act de primire având, juridic, semnificația epuizării infracțiunii, moment distinct și ulterior celui al consumării sale. În acest sens se impune observația că, în cazul infracțiunilor al căror element material cunoaște variante normative alternative, săvârșirea uneia dintre acestea marchează consumarea infracțiunii, ceea ce nu înseamnă însă că săvârșirea faptei și în alte modalități regăsite în norma de incriminare ar fi complet lipsită de relevanță penală. Comiterea ulterioară a altor variante alternative ale elementului material al luării de mită obiectivează, atunci când între actele succesive există o strânsă legătură obiectivă și subiectivă, etape diferite de realizare a unei activități ilicite unice, împreună alcătuind o unitate naturală de infracțiune. Unitatea naturală colectivă de infracțiune presupune, așadar, o anumită desfășurare în timp, cunoscând un moment al consumării infracțiunii — cel al săvârșirii primei modalități alternative a elementului material și un moment distinct al epuizării — echivalent datei săvârșirii ultimei variante normative;

— *Decizia penală nr. 114/A din 13 aprilie 2021 și Decizia penală nr. 90 din 1 martie 2023, pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală*, prin care s-a reținut că momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție este cel al epuizării infracțiunii, respectiv momentul săvârșirii ultimei modalități normative (primirea banilor);

— *Decizia penală nr. 178/A din 28 septembrie 2022, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală*, prin care s-a reținut că momentul consumării infracțiunii este momentul în care infracțiunea s-a produs în configurația sa tipică, respectiv la momentul în care fapta săvârșită a produs starea de pericol abstract cerută de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în forma tip. În cazul infracțiunii de luare de mită săvârșite în modalitatea pretinderii, urmată după trecerea unui interval de timp de primirea folosului necuvenit pretins, starea de pericol abstract s-a produs încă din momentul pretinderii folosului necuvenit, astfel că infracțiunea în forma sa tip s-a consumat în acest moment, iar continuarea activității infracționale desfășurate cu aceeași ocazie, prin săvârșirea acțiunii de primire a folosului necuvenit pretins, acțiune aflată în strânsă legătură cu acțiunea de pretindere și având același scop, nu are nicio influență asupra existenței infracțiunii de luare de mită și nici cu privire la calculul termenului de prescripție;

— *Decizia penală nr. 85 din 25 noiembrie 2022, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul de 5 judecători în materie penală*, în care se regăsește o motivare similară;

— *Decizia penală nr. 38 din 2 mai 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul de 5 judecători în materie penală*, prin care s-a reținut că infracțiunea de trafic de influență este comisivă și instantanee, dar, în același timp, este și o infracțiune cu conținut alternativ, diferitele ipostaze ale elementului material reprezentând trepte succesive și distincte de desfășurare în timp a activității infracționale. Fiecare dintre modalități (pretinderea, primirea etc.) reprezintă câte o fază distinctă de desfășurare a activității infracționale, respectiv tentativă și consumarea, și se succedă în ordinea pe care o implică ajungerea la momentul epuizării, așa încât, chiar dacă între aceste faze se interpune un anumit interval de timp, unitatea naturală a infracțiunii se menține. Așadar, dinamica infracțională ia sfârșit în momentul în care infracțiunea s-a epuizat, inclusiv prin intervenția organelor judiciare, și nu în momentul consumării primei modalități alternative dintre cele aflate în succesiunea impusă de desfășurarea în timp a elementului obiectiv (realizarea unui *iter criminis*);

— *Decizia penală nr. 48 din 26 mai 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul de 5 judecători în materie penală*. Prin această decizie s-a reținut că, atunci când conținuturile alternative reprezintă trepte succesive, distincte, dar legate între ele de realizarea unui *iter criminis*, unitatea infracțiunii rămâne neschimbată, chiar dacă între momentele realizării acestor modalități alternative se interpune câte un interval mai mare de timp. Astfel, în cazul infracțiunii de luare de mită, dacă funcționarul pretinde o sumă de bani pentru a face un act privitor la îndatoririle sale de serviciu și apoi, la diferite intervale de timp, primește această sumă, cele două acte — pretinderea și primirea —, deși prevăzute ca modalități alternative de săvârșire a infracțiunii, sunt în realitate două faze succesive ale unei activități infracționale unice. În ceea ce privește momentul consumării infracțiunii, s-a considerat în această decizie că „infracțiunile reținute în sarcina inculpaților au avut ca perioadă de săvârșire intervalul 8.02.2005-11.06.2013, perioadă în care s-a realizat o pluralitate de acte, un act material de pretindere și mai multe acte de primire a sumelor de bani, astfel cum au fost descrise anterior. S-a constatat că această modalitate de săvârșire a infracțiunilor este specifică unității naturale colective, ca formă a infracțiunii simple, fiind vorba despre o infracțiune simplă care înglobează mai multe acțiuni. S-a reținut ca încadrare juridică forma simplă a infracțiunii, având în vedere că plățile succesive în baza aceleiași înțelegeri inițiale realizează varianta alternativă de săvârșire a infracțiunii și nu pot fi asimilate unor acte materiale distincte, de natură a atrage forma continuată a infracțiunii. Actele prin care sunt săvârșite modalitățile alternative de comitere a aceleiași infracțiuni se unesc în mod firesc într-o singură infracțiune, aflându-ne într-o situație de unitate naturală în care dinamica infracțională se oprește odată cu producerea ultimului rezultat din cadrul modalităților alternative ale elementului material. Săvârșirea de către aceeași persoană de fapte prin care se concretizează două sau mai multe dintre conținuturile alternative ale elementului material al infracțiunii reprezintă, în ansamblu, acte de executare a unei infracțiuni unice, astfel că, indiferent dacă prin pretinderea foloaselor infracțiunea este consumată, activitatea ulterioară de primire a foloaselor pretinse constituie, alături de actele anterioare, o unitate naturală de infracțiune;

— *Decizia nr. 1.801 din 6 mai 2010, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală*, prin care s-a reținut forma continuată a infracțiunii de luare de mită, relevante fiind

următoarele considerente: faptele persoanei, care are calitatea de procuror șef al secției de urmărire penală în cadrul parchetului de pe lângă tribunal, de a primi, la două date diferite, în realizarea aceleiași rezoluții infracționale, două sume de bani pentru a înlocui cu produse de serie, la două date diferite, în realizarea aceleiași rezoluții infracționale, armele originale care constituiau corpuri delictive într-un dosar penal privind infracțiunea de nerespectare a regimului armelor și munițiilor pe care l-a instrumentat și pentru a restitui persoanei inculpate și trimise în judecată în acest dosar armele originale, care prezentau o valoare pentru persoana inculpată;

— *Decizia nr. 97/A din 23 martie 2017, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală a reținut următoarele: faptele inculpatului A., cadru didactic al Facultății de Drept din cadrul Universității Europene C., care a primit de la martorul denunțator D. bunuri în luna august 2013, în data de 23 decembrie 2013, în data de 22 septembrie 2014 și în data de 23 octombrie 2014, în legătură cu promovarea frauduloasă a examenului la disciplina „Drept constituțional” din 5 februarie 2014, precum și pentru influența promisă și care s-a lăsat să se creadă că a fost exercitată sau chiar a fost exercitată, în scopul promovării frauduloase la alte discipline studiate în anul I, anul universitar 2013-2014, prin intervenții pe lângă cadrele didactice titulare (E., F., B., G., H.), întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de luare de mită în formă continuată;*

— *Decizia penală nr. 40/A din 20 februarie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală, prin care s-a reținut că infracțiunea s-a consumat de la momentul realizării înțelegerii, actele ulterioare de primire a sumelor de bani ce constituie mita reprezintă o simplă punere în executare a înțelegerii dintre inculpați și, în esență, nu au relevanță penală;*

— *Decizia nr. 22/A din 30 ianuarie 2024, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală (în opinie minoritară) a reținut că, în cazul infracțiunilor de corupție, legiuitorul a optat pentru incriminarea drept faptă consumată și a actelor care în mod obișnuit ar putea fi considerate de pregătire (pretinderea/acceptarea promisiunii); consumarea infracțiunii intervine la momentul comiterii acestora, indiferent dacă primirea efectivă a banilor sau altor foloase are sau nu are loc. În raport cu aceleași argumente, infracțiunile menționate se vor considera săvârșite la momentul consumării, respectiv al întrunirii tuturor elementelor de tipicitate obiectivă și a laturii subiective, fără ca momentul primirii efective a sumelor de bani să aibă semnificația unui moment al epuizării din perspectiva datei comiterii infracțiunii. În consecință, în conformitate cu dispozițiile art. 154 alin. (2) teza întâi din Codul penal, termenele de prescripție a răspunderii penale vor începe să curgă în cazul acestor infracțiuni de la momentul săvârșirii faptei, respectiv de la momentul comiterii primei modalități alternative a elementului material.*

V. Jurisprudența Curții Constituționale a României

43. În urma examenului de jurisprudență la nivelul Curții Constituționale a României nu au fost identificate decizii relevante în problema de drept supusă analizei.

VI. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului

44. În urma examenului de jurisprudență la nivelul Curții Europene a Drepturilor Omului nu au fost identificate hotărâri care să prezinte relevanță pentru problema de drept analizată.

VII. Punctul de vedere al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

45. Punctul de vedere al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este în sensul că, în interpretarea și aplicarea unitară a art. 174 și a art. 154 alin. (2) din Codul penal, prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție

a răspunderii penale în cazul infracțiunilor unice prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, în ipoteza în care sunt realizate, la date diferite, mai multe modalități normative ale elementului material, se înțelege data comiterii ultimei modalități normative/ultimului act de executare al ultimei modalități.

46. În susținerea acestui punct de vedere s-a învederat că, în cazul infracțiunilor de corupție realizate prin mai multe modalități normative, finalizarea conduitei infracționale nu poate avea decât sensul finalizării de către autor a tuturor acțiunilor realizate care își găsesc corespondent în elementul material. Modalitățile alternative ale acestor infracțiuni reprezintă trepte succesive, forme distincte, dar legate între ele, de realizare a unui *iter criminis*. În cazul în care fiecare dintre modalitățile alternative reprezintă o fază de desfășurare, iar ele se succedă în ordinea pe care o implică acel *iter criminis* care este specific incriminării respective, unitatea infracțiunii rămâne neștirbită, chiar dacă între momentele realizării acestor modalități alternative se interpune câte un interval mai mare de timp.

47. Infracțiunile de corupție incriminează conduite infracționale ce corespund fazelor unei infracțiuni: faza actelor preparatorii, faza punerii în executare a hotărârii infracționale și faza executării, într-un proces execuțional unic, conceput astfel de la bun început, și nu reprezintă o simplă reiterare a acțiunii în realizarea aceleiași rezoluții infracționale.

48. Datorită legăturii naturale care le unește, săvârșirea, chiar la intervale de timp diferite, a două sau mai multor modalități din conținuturile alternative ale infracțiunilor de corupție dă naștere unei unități naturale de infracțiune. Această legătură naturală este explicată prin aceea că unele dintre modalitățile alternative prevăzute în conținutul infracțiunii reprezintă în realitate formele imperfecte (acte pregătitoare sau tentativă) ale infracțiunii fapt consumat, forme pe care legiuitorul a înțeles să le sancționeze, datorită gravității acestor fapte, ca fiind acte de executare.

49. Prin includerea actelor pregătitoare în sfera faptului consumat, legiuitorul a urmărit extinderea paletei de conduite infracționale, în considerarea caracterului deosebit de grav al infracțiunilor de corupție, nicidecum o restrângere a conduitelor cu relevanță penală în cazul infracțiunilor de corupție.

50. În măsura în care s-au realizat mai multe modalități normative ale infracțiunii, activitatea infracțională nu poate fi fragmentată, fiind privită în ansamblul său, ca un tot unitar. Toate modalitățile alternative realizate prezintă relevanță penală, activitatea infracțională fiind consumată odată cu data realizării primei modalități normative realizate, fiind finalizată, săvârșită, odată cu realizarea ultimei modalități normative sau ultimului act specific ultimei modalități.

51. Semnificația juridică a momentului consumării infracțiunilor de corupție de la realizarea primei modalități normative este aceea că orice activitate ulterioară acestui moment, ca, de exemplu, refuzul primirii folosului necuvenit sau restituirea acestuia, nu are nicio influență cu privire la existența infracțiunii, indiferent dacă nu se intervine pe lângă funcționar.

52. Prolungirea în timp a actelor de executare specifice elementului material al acestor infracțiuni dincolo de momentul consumării presupune existența și a unui moment al finalizării activității infracționale, similar momentului epuizării, incident în cazul infracțiunilor continue sau continue.

53. De acest ultim moment se leagă multiple alte instituții de drept, ca instituția grațierii, concursul de legi penale în timp, participația penală, incidența regimului aplicabil faptelor comise de minori, locul săvârșirii faptei, dar și data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale.

54. Prescripția răspunderii penale este o cauză de stingere a răspunderii penale care face să înceteze dreptul organelor judiciare de a trage la răspundere penală și de a aplica o

pedeapsă celui care a săvârșit infracțiunea și are caracterul unei renunțări la acțiunea penală, supusă condiției trecerii unui anumit termen de la data săvârșirii infracțiunii.

55. Este evident că prescripția începe din momentul când s-a săvârșit infracțiunea, astfel că, în cazul infracțiunilor de durată sau care sunt constituite din mai multe acțiuni, săvârșirea nu există decât atunci când acestea au încetat să se mai execute, context în care calculul termenului de prescripție a răspunderii începe de la data comiterii infracțiunii, adică de la data la care a luat sfârșit activitatea infracțională.

56. Toate aceste aprecieri își găsesc consacrarea legală în dispozițiile art. 152 alin. (2) din Codul penal, care prevăd, cu valoare de principiu, că termenele de prescripție încep să curgă de la data săvârșirii infracțiunii ce are semnificația finalizării conduitei infracționale prevăzute în *verbum regens*.

VIII. Opiniile specialiștilor consultați

57. În conformitate cu dispozițiile art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală a fost solicitată specialiștilor în drept penal opinia asupra chestiunii de drept supuse examinării.

58. **Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu — Facultatea de Drept** a opinat în sensul că sesizarea ce formează obiectul prezentului recurs în interesul legii este admisibilă, apreciind că sunt îndeplinite, în mod cumulativ, condițiile de sesizare prevăzute de art. 471 din Codul de procedură penală, precum și cele de ordin formal de la art. 472 din Codul de procedură penală, impunându-se dezlegarea problemei de drept prin pronunțarea unei decizii în interesul legii.

59. **Asupra fondului problemei de drept** a opinat în sensul că, în interpretarea și aplicarea unitară a art. 174 și a art. 154 alin. (2) din Codul penal, prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, prin data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor unice prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, în ipoteza în care sunt realizate, la date diferite, mai multe modalități normative ale elementului material, se înțelege data comiterii ultimei modalități normative/ultimului act de executare al ultimei modalități.

60. În susținerea acestui punct de vedere s-a arătat că determinarea momentului de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor prevăzute de dispozițiile art. 289-292 din Codul penal, în cazul ipotezei realizării, la date diferite, a mai multor modalități normative ale elementului material, presupune calificarea, în prealabil, a naturii juridice a acestor infracțiuni. În acest sens, încadrarea lor în sfera unității naturale de infracțiune sau a unității legale de infracțiune va determina stabilirea momentului de început al calculului termenului de prescripție.

61. Din perspectiva laturii obiective, aceste infracțiuni presupun executarea de către autor a mai multor activități concretizate în acte de executare ce se încadrează în conținutul aceleiași infracțiuni care nu sunt însă omogene și care se execută la diferite intervale de timp, caracteristici care ar putea determina includerea acestor infracțiuni în sfera unității legale de infracțiune sub forma infracțiunilor continuate.

62. În ipoteza săvârșirii infracțiunii printr-o singură modalitate este incidentă forma clasică a infracțiunii simple, dar dacă fapta s-ar comite prin săvârșirea succesivă a două sau mai multe modalități normative ar apărea ca nejustificată încadrarea aceleiași infracțiuni de corupție într-o altă categorie de infracțiuni: *unitate legală, în forma infracțiunii continuate*.

63. Faptul că activitățile desfășurate de autor nu sunt identice în materialitatea lor nu este de natură să înlăture caracterul lor omogen, câtă vreme diversitatea actelor este dată de modul de concepere a activității infracționale și de specificul acestor infracțiuni care presupun acte comportamentale diferite. În sprijinul ideii unității procesului execuțional este și faptul că, din

perspectivă cronologică, acțiuni precum „promisiunea”, „oferirea”, „acceptarea promisiunii” sunt premergătoare remiterii efective a banilor sau foloaselor, ceea ce face ca actele desfășurate de autor să aibă o succesiune logică și neîntreruptă conferind unitate întregii acțiuni infracționale.

64. De asemenea, din perspectiva formelor infracțiunii, aceste activități (promisiunea, oferirea, acceptarea promisiunii) se află în imediata apropiere a actului de executare propriu-zis (predarea banilor sau a foloaselor) și au o legătură intrinsecă cu actul de executare, ceea ce conferă unitate întregului proces execuțional. Faptul că legiuitorul a ales să asimileze actelor de executare activități care sunt specifice actelor preparatorii sau tentativei exprimă preocuparea sa pentru reprimarea eficientă a acestor comportamente infracționale și nu este în măsură să afecteze omogenitatea juridică, câtă vreme fiecare act din structura acțiunii unice se regăsește în descrierea normei de incriminare.

65. În acest fel, în mod indubitabil, activitatea infracțională desfășurată sub forma modalităților alternative de comitere a infracțiunilor de corupție se înscrie în categoria unității naturale de infracțiune, săvârșită prin acțiuni distincte, comise la diferite intervale de timp.

66. Datorită incidenței mai multor modalități normative ale elementului material, la stabilirea datei săvârșirii infracțiunii este incident modul de calcul specific infracțiunilor cu durată în timp, și anume modelul aplicabil infracțiunilor continue, în care momentul consumării infracțiunii este cel în care se realizează prima modalitate alternativă, când sunt întrunite elementele de tipicitate ale infracțiunii, dar momentul epuizării este cel al finalizării întregii activități infracționale, adică realizarea ultimei modalități alternative, acesta fiind momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale. De altfel, ar fi illogic ca termenul de prescripție a răspunderii penale să înceapă să curgă înainte ca activitatea infracțională să se fi epuizat.

IX. Opinia judecătorului-raportor

67. Judecătorul-raportor a considerat că sesizarea formulată de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție îndeplinește condițiile de admisibilitate, iar pe fondul chestiunii de drept a opinat în sensul că, în interpretarea și aplicarea unitară a art. 174 și a art. 154 alin. (2) din Codul penal, prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor unice prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, în ipoteza în care sunt realizate, la date diferite, mai multe modalități normative ale elementului material, se înțelege data comiterii primei modalități alternative independent de realizarea subsecventă, ulterioară, a mai multor modalități alternative din conținutul infracțiunii și indiferent de intervalul de timp care se interpune între data săvârșirii primei modalități alternative și comiterea unei alte modalități alternative ori între actele care compun acțiunea caracteristică uneia dintre modalitățile normative de săvârșire a faptei, respectiv data comiterii primului act dintr-o succesiune de acte corespunzătoare unei singure modalități normative.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

Cu privire la admisibilitatea recursului în interesul legii

68. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a făcut de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în temeiul dispozițiilor art. 471 din Codul de procedură penală, conform cărora:

„(1) Pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție sau colegiile de conducere ale

curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra chestiunilor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești.

(2) Cererea trebuie să cuprindă soluțiile diferite date problemei de drept și motivarea acestora, jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului sau, după caz, a Curții de Justiție a Uniunii Europene, opiniile exprimate în doctrină relevante în domeniu, precum și soluția ce se propune a fi pronunțată în recursul în interesul legii.

(3) Cererea de recurs în interesul legii trebuie să fie însoțită, sub sancțiunea respingerii ca inadmisibilă, de copii ale hotărârilor judecătorești definitive din care rezultă că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit de instanțele judecătorești."

69. Sub aspectul condițiilor de admisibilitate, art. 472 din Codul de procedură penală prevede că recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează la cerere.

70. Verificând regularitatea investiției Înaltei Curți de Casație și Justiție, în raport cu textele de lege prezentate, care menționează procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în categoria subiecților de drept care pot promova recurs în interesul legii, se constată că această primă cerință referitoare la titularul dreptului de sesizare este îndeplinită.

71. De asemenea, analizând hotărârile judecătorești anexate cererii de recurs în interesul legii, care relevă existența unei practici neunitare, cristalizată în două orientări jurisprudențiale diferite cu privire la problema de drept a cărei dezlegare se solicită, se constată îndeplinită și cea de-a doua condiție de admisibilitate prevăzută de art. 472 din Codul de procedură penală.

72. Ca urmare, reținând îndeplinite în mod cumulativ condițiile de sesizare prevăzute de art. 471 din Codul de procedură penală, precum și pe cele de ordin formal de la art. 472 din Codul de procedură penală, completul consideră că se impune dezlegarea problemei de drept prin pronunțarea unei decizii în interesul legii.

Referitor la problema de drept soluționată diferit de instanțe

73. Din analiza hotărârilor judecătorești anexate actului de sesizare și a conținutului acestuia rezultă că nu există un punct de vedere unitar în ceea ce privește stabilirea datei săvârșirii infracțiunii ca dată de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor unice cu mai multe modalități normative de realizare a elementului material, cu referire la infracțiunile de corupție prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, atunci când activitatea infracțională implică o desfășurare în timp, fiind realizate, la date diferite, modalități alternative ale elementului material ori mai multe acte de executare specifice uneia dintre modalitățile normative alternative ale elementului material al faptei comise.

74. În esență, **divergența de jurisprudență are ca punct de plecare calificarea faptei unei persoane** de a pretinde sau a accepta promisiunea unei sume de bani sau alte foloase în legătură cu atribuțiile sale de serviciu, respectiv cu ale unui alt funcționar public, sumă de bani/foloase pe care ulterior o/le primește în mai multe tranșe, pe parcursul unui interval de timp, actele de primire eșalonată a sumei de bani/folosului fiind distanțate în timp nu numai între ele (corespunzător efectuării unei plăți fragmentate/în tranșe), precum și în raport cu data când a

avut loc prima modalitate normativă de realizare a elementului material al faptei, respectiv acțiunea de pretindere/acceptare a promisiunii, care consumă infracțiunea.

75. **Astfel, unele instanțe** au considerat că data săvârșirii infracțiunilor unice prevăzute de art. 289-292 din Codul penal comise prin realizarea la date diferite a mai multor modalități alternative ale elementului material și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este data realizării primei modalități normative, reținându-se că data de la care se consideră săvârșită o infracțiune este data de la care fapta dobândește relevanță penală, respectiv momentul consumării.

76. S-a reținut că infracțiunile prevăzute de art. 289-292 din Codul penal sunt infracțiuni cu consumare anticipată, instantanee și de pericol abstract, momentul consumării fiind cel în care infracțiunea s-a produs în configurația sa tipică, respectiv momentul în care s-a produs starea de pericol abstract cerut de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în forma sa tip, și anume momentul realizării primei modalități alternative.

77. Această interpretare jurisprudențială se regăsește în cauze în care data săvârșirii infracțiunii de corupție a fost analizată din perspectiva prescripției răspunderii penale sau a altor instituții de drept decât prescripția răspunderii penale, spre exemplu, încadrarea juridică sau concursul de legi în timp, însă, indiferent de tipul de analiză pe care instanțele au fost chemate să o facă, s-a considerat că realizarea după momentul consumării infracțiunii a altor conduite reprezentând acțiuni specifice unor modalități alternative ale elementului material nu prezintă nicio relevanță penală.

78. În cadrul acestei orientări distingem două abordări, unele instanțe considerând că infracțiunea comisă prin realizarea la date diferite a mai multor modalități alternative ale elementului material reprezintă o **infracțiune specifică unității naturale colective**, care reunește toate modalitățile alternative efectiv comise, **altele** că **infracțiunea este una simplă**, realizată printr-o singură conduită, o singură acțiune, **specifică primei modalități alternative** a elementului material comise, **nu o unitate naturală colectivă**, actele materiale ulterioare momentului realizării primei modalități normative (primirea sumei de bani/folosului la o dată ulterioară pretinderii) reprezentând o simplă punere în executare a înțelegerii dintre inculpați, fără a fi privită ca o altă modalitate normativă a elementului material și fără a avea relevanță penală.

79. **În cea de-a doua orientare jurisprudențială** se consideră că data săvârșirii infracțiunilor unice prevăzute de art. 289-292 din Codul penal este data realizării ultimei modalități alternative sau, după caz, data ultimului act de executare din mai multe acte, care reunite caracterizează o singură modalitate alternativă (data primirii sumei de bani/folosului după ce inițial fusese acceptată promisiunea sau a avut loc pretinderea sau data primirii ultimei tranșe din suma de bani), aceasta fiind și data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale.

80. Și în cadrul acestei orientări jurisprudențiale unele hotărâri analizează explicit prescripția răspunderii penale pentru infracțiunile deduse judecății, în timp ce altele analizează data săvârșirii infracțiunilor de corupție din perspectiva altor instituții de drept decât prescripția răspunderii penale, respectiv încadrarea juridică sau concursul de legi în timp.

81. Indiferent de tipul de analiză efectuată, respectiv în aplicarea prescripției răspunderii penale ori a altor instituții de drept, instanțele care îmbrățișează acest punct de vedere au considerat că **acele conduite, realizate ulterior consumării infracțiunii, prezintă relevanță penală** și implică valorificarea lor în cadrul unității de infracțiune — **fie că este o unitate naturală de infracțiune, fie că este o unitate legală de**

infracțiune sub forma infracțiunii continuate, **reprezentând data săvârșirii infracțiunii** și momentul de debut al termenului de prescripție a răspunderii penale.

82. Într-o primă abordare s-a reținut că o astfel de infracțiune care implică comiterea la intervale de timp a mai multor modalități alternative ale elementului material, între care există o legătură obiectivă și subiectivă și care reprezintă etape diferite de realizare a unei activități ilicite unice, este comisă sub forma unei unități naturale colective de infracțiune. Fiind o formă a unei unități naturale de infracțiune, dar care are o desfășurare în timp, infracțiunea are un moment al consumării, marcat de realizarea primei modalități alternative, și un moment al epuizării, reprezentat de ultima modalitate alternativă sau ultimul act de executare al unei pluralități de astfel de acte, care alcătuiesc împreună ultima modalitate alternativă, ce reprezintă, totodată, și data săvârșirii infracțiunii unice.

83. În cea de-a doua abordare s-a reținut că o atare infracțiune este comisă în formă continuată, fiind astfel o formă a unității legale de infracțiune, cu consecința aplicării dispozițiilor art. 154 alin. (2) din Codul penal, care prevăd că data săvârșirii infracțiunii continuate este data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni.

84. **Din analiza considerentelor hotărârilor judecătorești invocate în formularea recursului în interesul legii** rezultă că problema de drept soluționată diferit în practica instanțelor are ca punct de plecare modul în care acestea au calificat infracțiunile prevăzute de art. 289-292 din Codul penal ca infracțiuni simple, infracțiuni simple — formă a unității naturale colective de infracțiune sau infracțiuni continuate — formă a unității legale de infracțiune, **stabilirea naturii juridice a acestor infracțiuni și încadrarea lor în sfera unității naturale de infracțiune sau a unității legale de infracțiune determinând, pe cale de consecință, stabilirea momentului de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale.**

85. Dezlegarea acestei probleme presupune o analiză a infracțiunilor prevăzute de art. 289-292 din Codul penal din **perspectiva elementelor care imprimă conținutului faptic caracter de unitate infracțională și forma sub care aceasta se manifestă în cazul realizării mai multor modalități alternative ale elementului material** al laturii obiective, precum și a **dispozițiilor legale care se referă la săvârșirea infracțiunii și termenele de prescripție a răspunderii penale.**

86. Sub un prim aspect trebuie menționat că textele de lege care se referă la săvârșirea infracțiunii nu precizează care este data când aceasta se consideră săvârșită, observație care se regăsește în cuprinsul Deciziei de îndrumare nr. 1 din 20 iunie 1987 a fostului Tribunal Suprem, care își păstrează valabilitatea și în actuala codificare.

87. În explicațiile privind înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală, cuprinse în titlul X al Codului penal (similar art. 144 din Codul penal din 1968), art. 174 prevede că prin expresia „săvârșirea unei infracțiuni” sau „comiterea unei infracțiuni” se înțelege săvârșirea oricăreia dintre faptele pe care legea le pedepsește ca infracțiune consumată sau ca tentativă, precum și participarea la comiterea acestora în calitate de autor, instigator sau complice.

88. Textul de lege nu conține nicio precizare cu privire la data când infracțiunea se consideră săvârșită.

89. În materia prescripției, sub denumirea marginală „Termenele de prescripție a răspunderii penale”, la art. 154 alin. (2) din Codul penal se prevede că termenele de prescripție se calculează de la data săvârșirii infracțiunii și precizează că în

cazul infracțiunilor continue termenul curge de la data încetării acțiunii sau inacțiunii, în cazul infracțiunilor continuate de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni, iar în cazul infracțiunilor, de obicei, de la data săvârșirii ultimului act.

90. Tot astfel, la alineatele (3) și (4) ale aceluiași articol sunt stabilite regulile după care se socotesc termenele de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor progresive și al altor infracțiuni anume prevăzute de lege, respectiv trafic de persoane și exploatare a persoanelor vulnerabile, infracțiuni contra libertății și integrității sexuale, altele decât cele declarate imprescriptibile, precum și al infracțiunii de pornografie infantilă, săvârșită față de minor, în aceste cazuri fiind relevantă fie data săvârșirii acțiunii sau inacțiunii, raportată la pedeapsa corespunzătoare rezultatului definitiv produs — pentru infracțiunea progresivă, fie data când minorul a devenit major ori data decesului minorului, dacă aceasta intervine înainte ca minorul să fi devenit major.

91. Din textele de lege enunțate reiese că în materia prescripției răspunderii penale, în toate celelalte cazuri decât cele anume prevăzute la art. 154 alin. (2) teza a II-a, alin. (3) și (4) din Codul penal, termenele se calculează de la data săvârșirii infracțiunii, conform regulii generale prevăzute la art. 154 alin. (2) teza I, a cărei semnificație nu poate fi alta decât cea care rezultă din conținutul art. 174 din Codul penal.

92. Or, așa cum s-a arătat, sintagma **„săvârșirea unei infracțiuni” este definită legal prin referirea la caracterul de faptă consumată ori rămasă în fază de tentativă, concept căruia, din punctul de vedere al analizei ce interesează în prezenta cauză, îi corespunde realizarea actului de conduită interzis prin norma de incriminare** — ca manifestare a acțiunii sau inacțiunii ce constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunii, **și urmarea imediată caracteristică conținutului respectivei infracțiuni.**

93. Consumarea infracțiunii este întotdeauna raportată la gradul de realizare a activității infracționale, care, la rândul său, implică, ca fază în desfășurare, producerea aceluși efect care, constituind rezultatul executării acțiunii sau inacțiunii interzise, este specific incriminării respective.

94. Rezultatul produs, ca urmare a acțiunii/inacțiunii infracționale, îl regăsim în incriminarea legală și, indiferent de modalitatea în care apare menționat în text, explicit sau se degajă implicit din formularea incriminării, constituie un element în lipsa producerii căruia nu se poate vorbi de consumarea infracțiunii.¹

95. Distincția este importantă, întrucât, în funcție de rezultatul faptei, care poate fi o vătămare materială ori o stare de pericol, infracțiunile se consideră consumate după executarea activității infracționale și producerea rezultatului, în cazul infracțiunilor materiale, de rezultat, sau executarea în întregime a activității materiale ce constituie elementul material al laturii obiective, în cazul infracțiunilor abstracte, de pericol.

96. În cazul infracțiunilor de pericol, denumite în literatura juridică „formale (de atitudine, de simplă acțiune)”, la care urmarea constă în starea periculoasă pe care în mod firesc o produce activitatea infracțională, pentru consumarea infracțiunii este suficient să se constate că executarea a fost în mod complet realizată.

97. Pe de altă parte, în problema de drept analizată, importantă este și distincția dintre infracțiunile cu conținut unic și cele cu conținut alternativ.

98. Astfel, infracțiunile cu conținut unic sunt acele infracțiuni ale căror elemente constitutive se înfățișează sub formă unică, exclusivă, nesusceptibilă de mai multe modalități, în timp ce

¹ Vasile Papadopol, Doru Pavel, *Formele unității infracționale în dreptul român*. Casa de Editură și Presă Șansa, București, 1992, pag. 30.

infracțiunile cu conținut alternativ sunt cele pentru care norma de incriminare prevede variante alternative de săvârșire a elementului material, **echivalente sub aspectul semnificației lor penale**.

99. Prin urmare, realizarea mai multor modalități diferite de săvârșire a faptei, în cazul infracțiunilor cu conținut alternativ, nu afectează unitatea infracțiunii și nici nu întârzie momentul consumării infracțiunii în raport cu ultima modalitate alternativă de comitere a elementului material al laturii obiective.

100. Consumarea infracțiunii are loc prin realizarea oricărei modalități a elementului material, iar odată consumată infracțiunea, realizarea unei alte modalități alternative în baza aceleiași rezoluții infracționale va fi lipsită de consecințe juridice sub aspectul analizat.

101. **Raportând aceste considerente teoretice la conținutul concret al infracțiunilor prevăzute de art. 289-292 din Codul penal**, caracterizate ca fiind **infracțiuni de simplă acțiune și de pericol** — pentru existența cărora, sub aspectul urmăririi, legea nu cere producerea unei urmări determinate, și, totodată, **infracțiuni de consumare anticipată și instantanee**, în sensul că, prin voința legiuitorului, comiterea oricăreia dintre modalitățile alternative ale elementului material generează starea de pericol la adresa valorii sociale protegute juridic și determină momentul de consumare a infracțiunii, se consideră că **data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este cea a comiterii primei modalități alternative a elementului material al laturii obiective a infracțiunii, independent de realizarea subsecventă, ulterioară, a mai multor modalități alternative din conținutul infracțiunii și indiferent de intervalul de timp care se interpune între data săvârșirii primei modalități alternative și comiterea unei alte modalități alternative ori între actele care compun acțiunea caracteristică uneia din modalitățile normative de săvârșire a faptei**.

102. Așa cum rezultă din conținutul dispozițiilor art. 289-292 din Codul penal, în cazul infracțiunilor de luare/dare de mită, trafic/cumpărarea de influență, legiuitorul a prevăzut ca modalități de comitere a faptei tipice consumate **și acțiuni/inacțiuni specifice actelor de pregătire sau actelor de executare rămase în faza tentativei**, această modalitate de reglementare, care reflectă opțiunea legiuitorului de a recunoaște valoare juridică superioară unor acte care, în mod normal, caracterizează forme imperfecte de infracțiune prin asimilare ca infracțiunea consumată, justificând calificarea lor ca infracțiuni de consumare anticipată.

103. Ca modalități alternative de comitere a faptelor, norma de incriminare de la art. 289-290 din Codul penal, respectiv art. 291-292 din Codul penal, prevede că acestea se realizează fie prin **pretindere** sau **primire** de bani sau alte foloase necuvenite de către un funcționar public² ori **acceptarea promisiunii** unor astfel de foloase pentru sine sau pentru altul, respectiv **promisiune, oferire sau dare** de bani ori alte foloase necuvenite, în cazul infracțiunilor de luare/dare de mită, fie **prin pretindere, primire sau acceptarea de promisiuni** de bani sau alte foloase de către o persoană care are influență sau lasă să se creeze că are influență asupra unui funcționar public, în schimbul traficării influenței sale, respectiv **promisiunea, oferirea sau darea de bani** ori alte foloase, în cazul infracțiunilor privind trafic/cumpărarea de influență.

104. Așadar, fiind vorba de infracțiuni cu conținut alternativ, înseamnă că realizarea oricărei modalități a elementului material va conduce la consumarea infracțiunii.

105. Sub acest aspect, se apreciază ca relevantă **Decizia nr. 16 din 8 iunie 2016** a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, pronunțată în legătură cu o altă infracțiune cu conținut alternativ, respectiv spălarea banilor prevăzută de art. 29 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

106. Chiar dacă prin această decizie, instanța supremă nu s-a pronunțat cu privire la problema de drept ce formează obiectul sesizării de față, în considerentele formulate a stabilit care sunt efectele/consecințele pe care le produce realizarea oricărei modalități alternative a elementului material și realizarea succesivă, ulterioară, a altei modalități de comitere a faptei, în baza aceleiași rezoluții infracționale.

107. Astfel, s-a reținut că **„realizarea oricărei modalități a elementului material va conduce la consumarea infracțiunii. Odată consumată infracțiunea, realizarea altei modalități a elementului material în baza aceleiași rezoluții infracționale va fi lipsită de consecințe juridice.”**

108. Prin urmare, această decizie de unificare a jurisprudenței trebuie reținută în cauză, în contextul în care practica neunitară constatată este generată tocmai de interpretarea diferită a semnificației atribuite unor conduite infracționale săvârșite subsecvent realizării unei prime modalități a elementului material al laturii obiective ori în cazul realizării mai multor acte materiale circumscrise unei singure modalități de săvârșire a infracțiunii.

109. Pe de altă parte, efectul obligatoriu al unei decizii interpretative nu este atașat numai dispozitivului, ci în egală măsură și considerentelor, motiv pentru care statuările instanței supreme în legătură cu momentul consumării infracțiunii cu conținut alternativ și lipsa unor consecințe juridice care să poată fi atribuite prin realizarea unei alte modalități de comitere a elementului material ori a repetării actelor materiale care se circumscriu aceleiași modalități alternative de săvârșire a faptei își păstrează valabilitatea și în cazul infracțiunilor de corupție, prevăzute la art. 289-292 din Codul penal.

110. Așa fiind, având în vedere toate cele expuse, trebuie să se constate că în situația în care în desfășurarea activității infracționale se regăsește **acțiunea de pretindere/oferire/acceptarea promisiunii** unei sume de bani sau alte foloase, momentul realizării respectivei acțiuni marchează consumarea infracțiunii, indiferent dacă primirea efectivă a banilor sau altor foloase are loc sau nu sau dacă acțiunea de primire se realizează ulterior în tranșe, pe o perioadă mai lungă de timp.

111. Primirea ulterioară a sumei de bani sau altor foloase, sub forma unei plăți unice sau în mai multe tranșe, nu întârzie momentul consumării infracțiunii, până la momentul săvârșirii ultimului act de remitere, consumarea având loc odată cu pretinderea/acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, respectiv prima plată efectuată dintr-o succesiune de plăți fragmentate, atunci când acțiunea de primire a plăților eşalonate nu concretizează o punere în aplicare a acțiunii inițial realizate prin pretinderea/acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase.

112. Din hotărârile judecătorești anexate actului de sesizare, precum și din conținutul acestuia rezultă însă că aspectul asupra căruia instanțele nu au un punct de vedere comun **nu constă în faptul de a stabili când se produce consumarea infracțiunii, ci dacă conduitele realizate ulterior consumării acesteia prezintă sau nu relevanță penală**, unele instanțe

² În noțiunea de funcționar public, în sens autonom, includem toate categoriile de subiecți activi nemijlociți ai infracțiunii [funcționarii publici asimilați prevăzuți de art. 175 alin. (2), persoanele prevăzute de art. 293, 294 și 308 din Codul penal].

considerând că acțiunile ulterioare trebuie valorificate în cadrul unității naturale colective de infracțiune — ca formă a infracțiunii simple, care, implicând o desfășurare în timp a activității infracționale, cunoaște și un moment al epuizării, reprezentat de comiterea ultimei modalități alternative sau a ultimului act de executare al unei pluralități de acte care alcătuiesc împreună ultima modalitate alternativă, producerea acestui moment reprezentând și data săvârșirii infracțiunii unice.

113. Așa cum s-a arătat mai sus în dezvoltările anterioare, prin dispozițiile art. 154 din Codul penal, referitoare la termenele de prescripție a răspunderii penale, legiuitorul a reglementat diferențiat momentul de debut al curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale în cazul unor forme ale unității infracționale, stabilind expres că acesta este reprezentat de data ultimului act de executare în cazul infracțiunii continuate, data la care conduita a încetat în cazul infracțiunii continue și data la care conduita a produs primul rezultat de natură să încadreze fapta în ilicitul penal, în cazul infracțiunii progresive.

114. Or, „infracțiunea simplă nu cunoaște un moment al epuizării, distinct de cel al consumării, **infracțiunea fapt epuizat fiind posibilă doar la infracțiunile continue**, continuate, progresive și la cele din obicei”, astfel cum instanța supremă a reținut în considerentele Deciziei nr. 5 din data de 11 februarie 2019, pronunțată în recurs în interesul legii.

115. Infracțiunea simplă³ este definită în doctrină ca fiind o formă a unității naturale de infracțiune, caracterizată de o singură acțiune, care produce un singur rezultat și completează conținutul legal al unei singure norme de incriminare.

116. Unitatea infracțiunii simple⁴ se păstrează în situația în care acțiunea constitutivă a infracțiunii nu este rezultatul unei singure acțiuni, ci realizarea ei implică comiterea mai multor acte similare, care, fără a avea o semnificație proprie, alcătuiesc împreună acțiunea unică incriminată (spre exemplu: falsificarea unui înscris oficial prin înscrierea mai multor mențiuni inexacte; aplicarea mai multor lovituri unei persoane, în aceeași împrejurare; sustragerea mai multor bunuri săvârșite cu aceeași ocazie, în cadrul unei activități de sustragere unice).

117. Tot astfel, unitatea naturală de infracțiune acoperă⁵ și acele situații în care actele săvârșite în aceeași ocazie, în strânsă legătură între ele, exteriorizând un proces intențional unic, concretizează conținuturi alternative ale aceleiași infracțiuni (spre exemplu: fapta unei persoane, care, chemată în fața instanței de judecată, face afirmații mincinoase și în același timp nu declară tot ceea ce știe în legătură cu împrejurări esențiale ale cauzei, actele astfel săvârșite realizând conținutul a două modalități alternative de săvârșire a infracțiunii prevăzute de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 din Codul penal; pătrunderea prin violență în locuința unei persoane și refuzul de a părăsi locuința la cererea expresă a acesteia, acțiuni corespunzătoare ambelor variante alternative ale infracțiunii de violare de domiciliu, prevăzută de art. 224 din Codul penal).

118. În fine, din perspectiva ce interesează problematica prezentului recurs în interesul legii, literatura juridică de specialitate a dezvoltat **teoria unității naturale colective de**

infracțiune⁶, construcție juridică care reunește în cadrul unei acțiuni unice acte specifice unor modalități alternative de săvârșire a infracțiunii, distanțate/separate între ele de anumite intervale de timp.

119. În cadrul acestei teorii juridice⁷, se consideră că între faptele prevăzute ca modalități alternative de săvârșire a infracțiunii există o legătură naturală, în sensul că săvârșirea uneia este urmarea firească a celeilalte, în cazul infracțiunilor de corupție **actele de pretindere și primire** a sumei de bani sau altor foloase în legătură cu îndeplinirea unui act de serviciu, **indiferent de intervalul de timp care în fapt le separă, reprezentând trepte succesive de realizare a unui *inter criminis*, faze succesive, respectiv tentativa și consumarea, ale unei activități infracționale unice.**

120. Pe de altă parte, tot ca formă a unității naturale colective de infracțiune este calificată în doctrină și de o parte a jurisprudenței⁸ situația în care între actele omogene ale aceleiași modalități alternative de comitere a faptei se interpun anumite intervale de timp, respectiv primirea eșalonată a sumei de bani sau altor foloase, reținându-se că actele de primire eșalonată nu afectează unicitatea folosului material, reunindu-se toate, în mod natural, într-o singură acțiune constitutivă a aceleiași infracțiuni.

121. **În acest punct de analiză**, argumentele expuse în sprijinul orientării jurisprudențiale, care include ipotezele de fapt arătate în categoria unității naturale colective de infracțiune, interesează în cadrul prezentului recurs în interesul legii **numai sub aspectul consecințelor** recunoscute activității infracționale desfășurate după momentul realizării primei modalități alternative de săvârșire a faptei, când are loc consumarea infracțiunii, ori a primului rezultat produs/act de primire dintr-o pluralitate de asemenea acte, care realizează acțiunea constitutivă a infracțiunii.

122. Se reține în cadrul acestei orientări jurisprudențiale⁹ că infracțiunile săvârșite în ipotezele de fapt menționate, în care activitatea infracțională are o desfășurare în timp, **prezintă un moment al consumării**, marcat de realizarea primei modalități alternative, **și un moment al epuizării**, reprezentat de ultima modalitate alternativă sau ultimul act de executare al unei pluralități de astfel de acte, care alcătuiesc împreună ultima modalitate alternativă, **ce reprezintă și data săvârșirii infracțiunii unice.**

123. În raport cu cele arătate, reiese, așadar, că ceea ce separă în realitate cele două orientări jurisprudențiale este modul diferit de evaluare a dinamicii activității infracționale în raport cu natura și specificul infracțiunilor de corupție, **unele instanțe reținând că actele de primire ulterioare pretinderii sunt absorbite juridic în cadrul primei modalități alternative** care consumă infracțiunea, iar celelalte, dimpotrivă, **considerând că momentul distinct al epuizării — echivalent datei săvârșirii ultimei modalități alternative ori al ultimului act de executare dintr-o pluralitate de acte specifice ultimei modalități normative, marchează finalizarea activității infracționale**, acțiunea inițială fiind practic absorbită juridic în ultima, care îi asigură împlinirea.

124. Introducerea unui așa-zis moment al epuizării ca reper pentru stabilirea datei de săvârșire a faptei și implicit a datei de

³ Andra-Roxana Trandafir, Mihail Udroui, Dragoș Pârgaru, *Luarea de mită în rate — o nouă formă de unitate de infracțiune: nici naturală, nici legală, ci jurisprudențială*, Analele Universității din București — Seria Drept, pag. 175.

⁴ Vasile Papadopol, Doru Pavel, *Formele unității infracționale în dreptul român*. Casa de Editură și Presă Șansa, București, 1992, pag. 20 și 40.

⁵ Vasile Papadopol, Doru Pavel, *Formele unității infracționale în dreptul român*. Casa de Editură și Presă Șansa, București, 1992, pag. 41.

⁶ Vasile Papadopol, Doru Pavel, *Formele unității infracționale în dreptul român*. Casa de Editură și Presă Șansa, București, 1992, pag. 39 și 41.

⁷ Vasile Papadopol, Doru Pavel, *Formele unității infracționale în dreptul român*. Casa de Editură și Presă Șansa, București, 1992, pag. 42.

⁸ Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală, Decizia nr. 1.758 din 4 mai 2010, www.scj.ro

⁹ L.V. Lefterache, *Drept penal. Partea generală*. Curs pentru studenții anului II, ediția a 3-a, Editura Hamangiu, București, 2021, pag. 427 și următoarele.

¹⁰ Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală, Decizia nr. 490/A din 1 martie 2023.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul de 5 judecători în materie penală, Decizia nr. 38 din 2 mai 2023 și Decizia nr. 48 din 26 mai 2023.

la care începe să curgă termenul de prescripție în cazul unității naturale colective (denumită ca atare în doctrină și/sau jurisprudență ori doar menționată ca unitate naturală de infracțiune), cu referire la infracțiunile prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, după modelul infracțiunii continue, **nu poate fi acceptată, neavând acoperire în actuala reglementare legală, dispozițiile art. 154 alin. (2) teza a II-a din Codul penal prevăzând în mod clar și limitativ situațiile în care termenul de prescripție a răspunderii penale curge de la momentul epuizării/finalizării activității infracționale, prin excepție de la regula generală de la art. 154 alin. (2) teza I.**

125. Având în vedere modalitatea de reglementare a infracțiunilor de corupție prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, **aceea a incriminării ca act de executare a unor acte care în realitate au semnificația unui început de punere în executare**, se poate concluziona că în temeiul legii prima modalitate alternativă de comitere a faptei (promisiune/oferire, respectiv pretindere/acceptarea promisiunii) absoarbe juridic conduitele subsecvente, ulterioare, consumării infracțiunii.

126. Aceasta nu înseamnă că activitatea infracțională ulterioară consumării faptei nu prezintă relevanță penală, ci doar că, prin voința legiuitorului, orice acte ulterioare sunt absorbite în prima modalitate alternativă realizată, spre deosebire de situațiile în care, tot în temeiul legii, absorbția operează în sens invers, întreaga activitate infracțională raportându-se la momentul care conturează rezultatul final al acesteia, respectiv epuizarea infracțiunii.

127. Trebuie ținut seama și de faptul că **lipsa de autonomie a actelor infracționale absorbite** juridic în prima modalitate alternativă ori în sens invers, prin raportare la momentul care marchează sfârșitul activității infracționale, **nu echivalează cu ștergerea activității infracționale desfășurate**, care continuă să producă acele efecte asupra cărora legea nu a intervenit în mod expres, în sensul de a le fi atribuit o anumită semnificație juridică, în cazul analizat, cea a datei la care se consideră săvârșită infracțiunea și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale.

128. Pe linia acestui mod de gândire, nu poate fi acceptată interpretarea potrivit căreia absorbția juridică în prima modalitate alternativă ori în primul act dintr-o succesiune de acte corespunzătoare unei singure modalități normative constituie un impediment pentru angajarea răspunderii penale a participanților, cu contribuții ulterioare actului inițial.

129. Dimpotrivă, în situația în care după consumarea infracțiunii se realizează una sau mai multe dintre celelalte modalități alternative ale elementului material al infracțiunii și rezultă îndeplinirea celorlalte condiții prevăzute de lege pentru reținerea participației penale, spre exemplu, dacă, după consumarea acțiunii de pretindere, intervenția intermediarului în cadrul operațiunii subsecvente, de primire a banilor/altor foloase, urmărește acordarea unui ajutor autorului, contribuțiile ulterioare intră în sfera ilicitului penal, cu toate consecințele decurgând din aceasta.

130. Este adevărat că, față de natura de infracțiune simplă de consumare anticipată a luării/dării de mită, respectiv traficul/cumpărarea de influență, nu este exclusă ipoteza ca activitatea infracțională să continue să se desfășoare în paralel cu curgerea termenului de prescripție a răspunderii penale, însă nici pentru situații de acest fel **nu este permisă interpretarea legii penale prin analogie și în defavoarea acuzatului** prin recurgerea la reguli aplicabile unei alte forme a unității naturale de infracțiune, respectiv infracțiunea continuă, remediul posibil

fiind o modificare legislativă care să includă între formele unității de infracțiune cu durată în timp și infracțiunile de corupție.

131. De asemenea, în rezolvarea problemei de drept examinate prezintă relevanță și Decizia nr. 5 din data de 11 februarie 2019 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, care se referă la stabilirea datei săvârșirii infracțiunilor simple a căror latură obiectivă presupune producerea unei pagube/realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp și, implicit, a datei de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale.

132. Chiar dacă infracțiunile de corupție prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, fiind infracțiuni de pericol, nu implică producerea unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp, **dezlegarea instanței supreme** este importantă în cauză din perspectiva statuării ce vizează criteriile pe baza cărora se determină data de început a curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale, în cazul infracțiunilor simple, de rezultat sau pericol concret.

133. În partea relevantă a deciziei mai sus menționate, instanța supremă a arătat că „(...) **momentul de debut al curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale este cel în care s-a produs prima pagubă sau s-a produs primul folos patrimonial, întrucât doar atunci sunt întrunite toate condițiile cerute de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în configurația sa tipică, acesta fiind momentul în care fapta săvârșită a produs rezultatul cerut de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în forma tip.**

Prin urmare, atunci când infracțiunea comisă este o infracțiune de rezultat sau de pericol concret, dacă, în caz concret, urmarea tipică (corespunzătoare stadiului de infracțiune consumată) se produce la o oarecare distanță în timp față de momentul desfășurării (și încetării comiterii) elementului material, **momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este momentul consumării (data producerii primei urmări relevante penal/primul moment de la care fapta se poate încadra juridic drept infracțiune).**

Momentul de debut al curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale nu poate fi extins până la data producerii definitive a pagubei sau până la data realizării definitive a folosului patrimonial”.

134. **Rezultă din considerentele** de mai sus că momentul de debut al curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale este în directă legătură cu data realizării acțiunii sau inacțiunii ce caracterizează latura obiectivă a infracțiunii, respectiv atunci când fapta săvârșită a produs rezultatul cerut de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în configurația sa tipică, **ceea ce în cazul infracțiunilor de corupție analizate se traduce în realizarea primei modalități alternative ori a primului act material dintr-o succesiune de acte circumscrise acțiunii caracteristice uneia din modalitățile normative de săvârșire a faptei** (primirea eşalonată a sumei de bani/alte foloase).

135. În considerarea tuturor celor arătate, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii apreciază că trebuie să se constate că aplicarea regulilor prevăzute de art. 154 alin. (2) teza a II-a din Codul penal referitoare la momentul epuizării infracțiunii în corelație cu data de început a curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale nu poate fi extinsă și altor forme de unitate naturală sau legală de infracțiune.

136. Orice altă interpretare ar avea drept consecință nesocotirea deciziilor interpretative ale Înaltei Curți de Casație și

Justiție mai sus evocate, al căror efect obligatoriu este atașat nu numai dispozitivului, dar și considerentelor, precum și încălcarea principiului legalității incriminării și a pedepsei prevăzut de art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

137. Cu privire la principiul legalității incriminării și pedepsei, „nullum crimen, nulla poena sine lege”, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a statuat că garanțiile consacrate de art. 7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale reprezintă o componentă esențială a supremației legii și ocupă un loc primordial în cadrul sistemului de protecție a drepturilor omului. Așa cum rezultă din obiectul și scopul său, art. 7 paragraful 1 trebuie interpretat și aplicat în așa fel încât să asigure o protecție efectivă împotriva urmărilor și a condamnărilor penale arbitrare. Deopotrivă, art. 7 paragraful 1 interzice aplicarea retroactivă a legii penale în detrimentul acuzatului. Acesta stabilește, de asemenea, principiul conform căruia numai legea poate defini o infracțiune și prescrie o pedeapsă. În timp ce interzice, în special, extinderea domeniului de aplicare a infracțiunilor existente la fapte care anterior nu erau infracțiuni, **art. 7 paragraful 1 stabilește, de asemenea, principiul conform căruia legea penală nu trebuie interpretată în mod extensiv în detrimentul unui acuzat, de exemplu prin analogie.**

138. De asemenea, prin Decizia nr. 358/2022 a Curții Constituționale a României, referitoare la admiterea excepției

de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 9 iunie 2022, s-a statuat, printre altele, că: „a permite celui care interpretează și aplică legea penală, în absența unei norme exprese, să stabilească el însuși regula după care urmează să rezolve un caz, luând ca model o altă soluție pronunțată într-un alt cadru reglementat, reprezintă o aplicare prin analogie a legii penale. Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții Constituționale, art. 7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 23 alin. (12) din Legea fundamentală, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (nullum crimen, nulla poena sine lege), pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni, prevăd și principiul potrivit căruia legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului, de exemplu, prin analogie.”

139. De menționat că natura de infracțiune simplă de consumare anticipată a infracțiunilor prevăzute de art. 289-292 din Codul penal nu exclude posibilitatea reținerii formei continuate de infracțiune, potrivit art. 35 alin. (1) din Codul penal, atunci când, în circumstanțele particulare ale cauzei, se constată îndeplinite condițiile de existență ale acesteia, ca formă a unității legale de infracțiune.

140. **În consecință**, prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor unice prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, în ipoteza în care sunt realizate, la date diferite, mai multe modalități normative ale elementului material, se înțelege data comiterii primei modalități alternative independent de realizarea subsecventă, ulterioară, a mai multor modalități alternative din conținutul infracțiunii și indiferent de intervalul de timp care se interpune între data săvârșirii primei modalități alternative și comiterea unei alte modalități alternative ori între actele care compun acțiunea caracteristică uneia din modalitățile normative de săvârșire a faptei, respectiv data comiterii primului act dintr-o succesiune de acte corespunzătoare unei singure modalități normative.

PENTRU ACESTE MOTIVE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și stabilește că:

În interpretarea și aplicarea unitară a art. 174 și a art. 154 alin. (2) din Codul penal, prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor unice prevăzute de art. 289-292 din Codul penal, în ipoteza în care sunt realizate, la date diferite, mai multe modalități normative ale elementului material, se înțelege data comiterii primei modalități alternative independent de realizarea subsecventă, ulterioară, a mai multor modalități alternative din conținutul infracțiunii și indiferent de intervalul de timp care se interpune între data săvârșirii primei modalități alternative și comiterea unei alte modalități alternative ori între actele care compun acțiunea caracteristică uneia din modalitățile normative de săvârșire a faptei, respectiv data comiterii primului act dintr-o succesiune de acte corespunzătoare unei singure modalități normative.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 20 ianuarie 2025.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Florin Nicușor Mihalache

**ACTE ALE PARTIDELOR POLITICE
PUBLICATE ÎN TEMEIUL LEGII NR. 334/2006
PRIVIND FINANȚAREA ACTIVITĂȚII
PARTIDELOR POLITICE
ȘI A CAMPANIILOR ELECTORALE**

ASOCIAȚIA MACEDONENILOR DIN ROMÂNIA

Situația cuantumului total al cotizațiilor primite în anul 2024

Denumirea partidului politic: Asociația Macedonenilor din România (A.M.R.)

Sediul partidului politic: București, str. Thomas Masaryk nr. 29, sectorul 2

Nr. crt.	Organizația/Filiala județeană	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna ianuarie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna februarie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna martie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna aprilie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna mai	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna iunie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna iulie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna august	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna septembrie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna octombrie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna noiembrie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna decembrie
1	A.M.R.	3.925 lei	3.475 lei	15.800 lei	0 lei	820 lei	100 lei	1.480 lei	700 lei	200 lei	0 lei	200 lei	2.300 lei

Cuquantumul total	29.000 lei
Numele și prenumele reprezentantului legal	Rogobete Cristescu Laura Elen
Semnătura	
Data întocmirii	9.04.2025

**Lista persoanelor fizice care au făcut în anul 2024 donații
a căror valoare cumulată depășește 10 salarii de bază minime brute pe țară**

Denumirea partidului politic: Asociația Macedonenilor din România (A.M.R.)

Sediul partidului politic: București, str. Thomas Masaryk nr. 29, sectorul 2

Nr. crt.	Organizația/Filiala județeană care a încasat donația ¹	Numele	Prenumele	Cetățenia	Valoarea donației	Felul donației	Data primirii donației
1	A.M.R.	OSICEANU	IONUȚ	Română	9.000 lei	Donație în bani	21/03/2024 23/04/2024 10/05/2024
2	A.M.R.	DĂNCIULESCU	RAMONA MARIA	Română	5.000 lei	Donație în bani	16/05/2024 14/08/2024
3	A.M.R.	VLAD	CODREANU	Română	6.500 lei	Donație în bani	7/10/2024
4	A.M.R.	CODREANU NECHITA	RONELIA	Română	6.500 lei	Donație în bani	7/11/2024
5	A.M.R.	CODREANU	CRISTINA	Română	6.500 lei	Donație în bani	5/12/2024
6	A.M.R.	ZLOTA	TUDOR	Română	20 lei	Donație în bani	9/12/2024

Cuquantumul total	33.520 lei
Numele și prenumele reprezentantului legal	Rogobete Cristescu Laura Elen
Semnătura	
Data întocmirii	9.04.2025

¹ În cazul în care există persoane fizice care au făcut donații în mai multe organizații/filiale, iar valoarea totală a acestora depășește 10 salarii de bază minime brute pe țară, se vor înscrie toate organizațiile/filialele unde s-au încasat donațiile respective.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2025 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	2.910	800	290
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	3.450		320
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	5.180		470
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	990		110
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	3.960		360
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	3.680		340
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	1.270		120

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

Pentru comenzi, accesați www.monitoruloficial.ro, Magazin online, Monitorul Oficial — apariții și abonamente.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2025 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	65	160	400	960	2.110	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	115	290	730	1.750	3.850	1.150	2.880	7.200	17.280	38.020

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	75	190	480	1.150	2.530	750	1.880	4.700	11.280	24.820
ExpertMO	140	350	880	2.110	4.640	1.400	3.500	8.750	21.000	46.200

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	140 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

* Tarifele anuale se aplică pentru comenzile online efectuate până la 31 ianuarie 2025.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

